

Izhaja vsako sredo. Naročnina: letno 30 Din, polletno 15 Din, za ino-
zemstvo letno 50 Din. Inserati po tarifi. Pismenim vprašanjem naj
se priloži znamka za odgovor. Nefrankirana pisma se ne sprejemajo.

Rokopisi se ne vračajo. Plača in toži se v Ljubljani. Uredništvo in
uprava je v Ljubljani v Kolodvorski ul. št. 7. Telefon inter. št. 32-59
Račun pri poštni hranilnici št. 14.194.

Vlada in gospodarska kriza

Važni predlogi vlade: revizija trošarin, posrednih davkov in taks. — Izpremema zakona o kmetijskih dolgovih

Z gospodarsko krizo je približno tako kakor je z bolnikom: Dober zdravnik ne zdravi samo vidno bolnega telesnega dela, ampak zdravi celo telo ker so vsi deli telesa med seboj v najtesnejši zvezi.

Težav, ki tarejo vse naše gospodarstvo, se dobro zaveda tudi naša vlada in ni dvoma, da bi vlada prav rada izločila vse bolezenske znake našega gospodarstva, če bi le to bilo v njeni moči. Ker so pa razmere take, da vlada ne more poseči dalje, kakor ji določa pač njen delokrog, smo lahko zadovoljni, da hoče najti sredstvo za omiljenje krize vsaj tam, kjer in kolikor ji je to mogoče. Čudežev tudi naša vlada delati ne more!

Kakor poročajo iz Beograda, bo vlada predložila že prihodnje dni parlamentu zakonske predloge o reviziji trošarin, posrednih davkov in taks. Predložila pa bo tudi, kakor je to izjavil predsednik vlade dr. Srškič v svojem odgovoru na interpelacijo poslanca dr. Kožula, nov zakon o ureditvi kmetijskih dolgov, ki se pa ne bo oziral samo na kmete, ampak bo upošteval tudi potrebe drugih stanov, ki so v veliki meri prizadeti od tega, kako je urejeno plačevanje kmetijskih dolgov.

Izmed vseh napovedanih revizij je za nas najbolj važno vprašanje ureditve kmetijskih dolgov.

Sedanji zakon se v praksi ni obnesel tako kakor so ljudje pričakovali. Res je, da je »mo-

ratorij» prinesel kmetom nekaj olajšav, toda te olajšave so bile le enostranske; na drugi strani pa je zakon kmete spravljaj v neprilike s tem, da kmet ni dobil zlahka nikjer novega kredita. Prizadeti pa so bili tudi jako težko obrtniki in trgovci — da o denarnih zavodih niti ne govorimo — ker niso mogli priti do denarja, na čigar prejem so trdno računali.

Ker pa je »gospodarstvo« ena sama velika nedeljiva celota, ki tudi trpi kot celota, če trpi le en sam njegov del, zato je smatrala vlada za svojo dolžnost, da odstrani iz zakona to, kar se je pokazalo kot neprikladno in to nadomesti z boljšim.

Kakor vsaka operacija, tako režejo tudi gospodarske operacije globoke brazde v gospodarsko življenje. Tudi pri nas bo tako. Zato bo pa treba veliko previdnosti, da nas bo operacija čim manj bolela.

Z ozirom na velike razlike v kreditnih sistemih, ki vladajo v naši državi, ni dvoma, da se bo moral novi zakon posebej ozirati še na gospodarske in kreditne razmere v Dravski banovini. V južnih krajih naše države prevladuje glede kmetijskih dolgov bančni kredit, pri nas pa zadružni in hranilniški. Med obema sistemoma je velika razlika in zato smo prepričani, da bodo naši ministri in poslanci, pa tudi vsi pri-
jetni krogi, storili vse, da se v revidiranem zakonu
evžne razlike tudi upoštevajo.

na 98). Leta 1928. so torej imeli poljedelski proizvodi boljšo ceno od industrijskih. Počasi pa se je to razmerje popolnoma spremenilo in tako vidimo, da je koncem prvega letošnjega polletja znašal indeks za rastlinske proizvode 61·1, za živalske 57·8, za industrijske pa 72 in za mineralne celo 75·1. Cene kmetijskih proizvodov so bile pod državnim povprečjem, ki je znašalo 66·1, cene industrijskih izdelkov pa nad povprečjem.

Izvažamo poljedelske predmete, uvažamo pa industrijske. Tu pa se kaže izguba, ki ne zadene samo kmetovalca, temveč vso državo, še zlasti občutno. Kajti še leta 1929. so bile cene izvoznih predmetov višje ko cene uvoznih in so si bile v razmerju 114·3:91·4, letos pa se je to razmerje docela spremenilo in cene izvoznih predmetov so padle na 58·7, cene uvoznih pa na 75·3.

Kaj to praktično pomeni, nam kažejo ta dejstva. Če je kmet prodal leta 1929. tona pšenice, je dobil za njo 2220 dinarjev, leta 1932. pa je dobil le še 1220 dinarjev, ponekod pa tudi še znatno manj. Za 1000 kg lesa je dobil leta 1929. 1000 Din, leta 1932. pa le še 740 Din, za tisoč kg jaje je dobil leta 1929. 20.410 Din, leta 1932. pa le še 11.040 Din. Za enega prešiča leta 1929. 1.525 Din, leta 1932. pa le še 964 Din itd.

Tako je padlo v ceni vse blago, ki smo ga izvažali. Čisto drugačna pa je stvar z industrijskimi izdelki, ki smo jih uvažali. Za tona železa smo plačali leta 1929. 8.015 Din, leta 1932. pa 10.386 Din. Za 1000 kg strojev smo dali l. 1929. 18.125 Din, leta 1929 pa še vedno 16.000 Din.

Posledica tega je, da smo plačali leta 1929. tona železa z nekaj manj ko štirimi tonami pšenice, leta 1932. pa smo morali dati za tona železa osem in pol tone pšenice.

Vedno več blaga smo morali izvažati, da smo dobili isto količino industrijskih izdelkov. Tako je dohodek kmetovalca padel za polovico in začelo se je obubožanje naroda. Padec kmetijskih cen ni bil več samo kmetovalčeva zadeva, postal je zadeva vsega naroda, kajti z obubožanjem kmetovalca se je pričelo tudi obubožanje vsega naroda. Zato zahteva blagor države in naroda, da se zboljšajo cene poljedelskih proizvodov in da se odpravi nerazmerje med cenami poljedelskih in industrijskih proizvodov.

To nalogo pa mora izvesti kmetijska zbornica. Predlagati mora vladi potrebne zakonske in upravne ukrepe, da se zmanjšajo proizvajalni stroški kmetovalca, da se njegovim pridelkom odpro novi trgi, da dobe njegovi pridelki boljšo ceno. Obenem pa mora gledati kmetijska zbornica na to, da se znižajo cene industrijskih izdelkov, da ne bo zaščitna carina le sredstvo za čim večji profit, temveč sredstvo za gospodarsko osamosvojitve vsega naroda. In gledati bo morala tudi na to, da karteli ne bodo meni nič tebi nič zviševali cen in da bo zavlada v cenah takšno razmerje, da bo mogel kmetovalec za svoj žetveni donos kupiti, kar potrebuje.

Prva in največja naloga kmetijske zbornice je, da kontrolira cene in zato se morajo kmetijske zbornice ustanoviti, ker jih kmetovalec potrebuje, ker brez kmetijskih zbornic ne gre!

Boljše cene za poljedelske proizvode

Prva naloga kmetijske zbornice, da to doseže

Sedanja gospodarska stiska je vsaj v naši državi nastala v glavnem vsled velikanskega padca cen vseh poljedelskih proizvodov in vsled nemožnosti, da kmetovalec tudi za najnižje cene proda svoje pridelke. Posledica tega je, da kmetovalec nima denarja niti za najnujnejše potrebščine in da tudi po žetvi ne more nakupiti tega, kar neobhodno potrebuje za življenje. Vsled prevelikega padca cen je morala nastati zadolžitev kmeta in vsled tega so morali tudi vsi drugi stanovi priti v stisko, kajti največji potrošnik v državi, kar je kmet, ni imel več denarja, da kupi njih izdelke. Vsa naša gospodarska stiska izhaja torej v prvi vrsti iz padca cen kmetijskih pridelkov.

Najtežje pri tem pa je, da niso v istem razmerju ko cene poljedelskih proizvodov, padle tudi cene industrijskih izdelkov.

Ce vzamemo cene iz leta 1926 s 100 kot podlago za primerjavo, potem vidimo (po indeksnih številkah Narodne banke), da so rastlinski proizvodi v letu 1927. narasli na 112·3, leta 1928.

na 130·1, a že leta 1929. padli na 118·6, l. 1930. na 89·3, 1931. na 74·3, 1932. na 67·5 in koncem prvega polletja leta 1933. celo na 62·1. Prav tako so padle cene živalskih proizvodov. Leta 1927. se je dvignil indeks cen za živalske proizvode na 104·3, leta 1928. na 108·6, leta 1929. na 107·2, leta 1930. je padel na 96·3, leta 1931. na 72·2, leta 1932. na 56·6 in sredi letošnjega leta je bil na 57·8.

Z drugimi besedami se pravi to: Če je kdo dobil leta 1926. za sto kg pridelka sto dinarjev, je dobil leta 1928. 130 dinarjev, leta 1931. le še 74 in letos samo še 61 dinarjev. Dobil ni torej niti polovice tega, kar je dobil leta 1928.

Isto je pri živini. Če je dobil za živino leta 1928. še 1080 dinarjev, je dobil leta 1932. samo še 573 dinarjev, torej za skoraj polovico manj.

Sedaj pa primerjajmo cene industrijskih izdelkov. Indeks Narodne banke nam pravi, da so cene industrijskih izdelkov leta 1928. v primeri z letom 1926. padle za 2 odstotka (od 100

Joško Sottler, šef recepcije, Rogaška Slatina:

Tujski promet, konsum sadja in grozdja

Tujcem, ki prihajajo k nam, ugaja naša lepa in pestra zemlja: ugajajo jim tihe doline z vasmí, posutimi nalik biserov, z rodnimi njivami, zelenimi livadami in tihimi logi; očarajo jih solnčne gorice s hrami in zidanicami, klopotci in črički; in daljne visoke planine preko gorskih velikánov pa tje do snežnikov jih opominjajo venomer na mogočnost in veličino stvarstva. In ker se zlíva vse to v neko ubrano celoto, v harmonično skupnost, lahko — s pesnikovimi besedami — upravičeno in s ponosom trdimo: Slovenski svet, ti si krasan!

Pa ni privlačno zgolj to, kar nudi tujcu priroda v svoji goli, prvobitni obliki. Nič manj privlačno in estetično, nič manj lepo ni to, kar imenuje naš kmet plod svojega umnega dela, ustvarjanja, pridnosti: kulturo podeželja, vasi, kulturo našega kmetijstva.

Nekaj svojstvenega imajo — med drugim — naši sadonosniki in vinske gorice. Že za nas, a kamor šele za tujce-inozemce. Ljubkost, domačnost, neko olajšujoče tihožitje, ki izseva iz teh kultur — ali ni to paša oči in užitek, kakršnemu najdeš težko para!

Sadjarstvo in vinarstvo pa sta res panogi našega kmetijstva, ki imata največ poezije v sebi; zato zaslužita, da njima posvetimo par vrstic tudi mi iz — tujsko prometnega sveta.

Kot vodja izletnikov-tujcev, pa tudi sam sem prepotoval doberšen del severne Dravske banovine. Koliko vzklíkov občudovanja in priznanja sem tu imel priliko čuti, toda — in to je trpka resnica — poslušati sem moral, žal, le prečesto tudi vprašanja: »Kje pa so vaši pridelki, kje je sadje, kje grozdje, zakaj prodajajo potem vaši trgovci importirano južno sadje in grozdje, ali je kakovost vaših pridelkov morda manj vredna, ali vaši sadjarji tujsko prometne kraje mar preslabo ali neprimerno zalagajo?« Itd.

Poreče kdo, da je prednji odstavek vsled nanizanih realnosti v prevelikem nasprotju s predhodnim slavospevom sadjarstvu in vinarstvu. Morda; treba pa je to resnico povedati, ker je narodno gospodarska škoda, ki gre na račun sadjarjev in vinogradnikov, prevelika, in končno, ker ta nedostatek tudi za naš turizem, kot bomo čuli, ni brezpomemben.

Predno preidem na jedro članka samo, se mi zdi potrebno ugotoviti zaradi boljšega umevanja nekaj, najbrže premalo znanih, ali vsaj premalo vpoštevanih dejstev.

Tujski promet ni samo važna narodna gospodarska panoga v državnem občestvu, marveč je enako važen tudi za kmeta. Čim večji je tujski promet nekega kraja, tim večja je možnost vnovčevanja kmetijskih pridelkov. Pri velikem povpraševanju (začasno povečanem konsumu) pa nastopi navadno še drug spremljevalni pojav: višja ali boljše cena in v posledici za pridelovalca dobičkanosnejše vnovčevanje.

Kjer kmetje oddajajo tujcem stanovanja v najem (letovišcarski kraji!), donáša turizem še nadaljnje, rekel bi neposredne koristi, čeprav te koristi glede na nekatere slabe strani turizma za zdravo podeželje nimajo absolutne vrednosti.

Tujec, ki je na oddihu, na zdravljenju, ali ki je zgolj zaradi zabave, sporta, pouka itd. v nekem tujsko prometnem kraju izven svojega stalnega bivališča, je navadno petičen in tudi konsumira več, nego doma, ali pa je navezan, ako se zdravi, na posebne vrste hrano, pri kateri tudi ne stiska. Za serioznega tujca velja pač še danes pravilo: Ako greš na potovanje, na odmor itd., varčuj prej, t. j. dokler si doma; potem je nesmiselno in prepozno!

Vzemimo, da je posetilo neko tujsko prometno središče 2000 tujcev v sezoni. Če je ostal vsak tujec, recimo, 10 dni v kraju, da to 20.000

dni, odnosno prenočin. Upošteva je današnje cene in druge okolnosti, lahko trdimo, da je potrošil vsak gost v tem času povprečno minimalno Din 30.— dnevno za redno hrano in sadje (grozdje), ki si ga je posebej nabavljal. $20.000 \times 30 = \text{Din } 600.000$ za hrano. Od tega zneska moramo odračunati zaslužek in režijske stroške obratovališč ter tangento, ki odpade na nekmetijske dodatke hrani; približno računano dobimo tako Din 300.000, ki so jih zaslužili pridelovalci-kmetje, odnosno njih prekupci in posredniki samo v dotičnem tujsko prometnem kraju.

Ni mala količina sadja in grozdja, ki se konsumira v tujsko-prometnih krajih: ali z redno hrano (v kuhanem, konserviranem in drugače serviranem stanju), ali posebej brez ozira na obroke (v presnem stanju). — Konsum je večji v zdraviških s tujci, ki zdravijo svoja prebavila, splošno pa narašča povsod v vročih poletnih dneh; na konsum vplivajo ugodno tudi dobra kakovost, vabljev izgled (oblika, zrela barva), način pakiranja, izložbe, odnosno serviranje ter nepretirane cene.

Kaka je preskrba naših tujsko prometnih krajev s sadjem in grozdem? Odgovor (vsaj, kolikor je piscu tega znano): dovoz nedosten, neorganiziran, glede množine in kakovosti teh pridelkov domače provenience ne vedno zadovoljiv. Glavni nedostatki so tile:

a) Primanjkuje predvsem ranega sadja (črešenj, hrušk, jabolok, marelic, breskev), pa tudi grozdja. Za poletni tujski promet — in ta daleč prevladuje — so jesenske in zimske vrste, katere naši kmetovalci prvenstveno goje, prepozne. Za svojo osebo smatram, da je potrebna v tem oziru zlasti pri naših sadjarjih delna preusmeritev v produkciji. Za pozno sadje se pač mora iskati trg drugod, v inozemstvu, za rano bi ga lahko imeli doma. Pa še nekaj: S produkcijo ranega sadja in grozdja (— primernih zdaj porazgubljenih in doslej zanemarnjenih sort se bo našlo, ali pa bi jih bilo vzgojiti —) bi se v korist našim domačim pridelovalcem znatno zaježil uvoz manjvrednega, a dva- do trikrat dražjega južnega sadja in grozdja od drugod, zlasti iz inozemstva. Da bi bilo poslednje važno tudi za državno trgovsko bilanco, je jasno. Naj takoj pribijem tudi, da ugovor, češ da domače sadje (grozdje) ne more nadomestiti redilnih snovi in zlasti vitaminov (po vitaminski teoriji), ki da jih vsebuje južno sadje v večji množini, ne drži; iz predavanja znanega strokovnjaka, vseučilišnega profesorja dr. Noor-

dena v dunajski »Urani« se spominjam, da je te neosnovane, tudi pri nas večkrat s prozornim namenom v javnost lansirane trditve dosledno in temeljito pobil;

b) zalaganje s sadjem (grozdem) je neorganizirano, neredno in nezadostno. Trgovci sadja se pritožujejo, da ni dobrih, zanesljivih in točnih dobaviteljev. Tako krijejo svojo potrebo pri kmetičah, ki prinašajo svoje blago sporadično na trg, ali pa ga tudi direktno prodajajo tujcem; da v takih prilikah trgovci ne more zadostiti povpraševanju, ne glede dovoljne množine, ne glede kakovosti, izbire ali enotnosti, je na dlani;

c) kmetje, odnosno sadjarji, ki spravljajo svoje sadje na trg v tujsko prometnih krajih, naj bi vpoštevali v bodoče tele nasvete (baš tozadevna nevednost, nevpoštevanje ali pa naravnost preziranje jim je doslej mnogo škodovalo in je bilo povod neljubim kritikam na račun dobrega glasu producenta in trgovine!): Samo z zrelim sadjem (grozdem) na trg; kar prodajaš, bodi čisto, snažno; čista in snažna bodi tudi posoda (košara, jrbas), v kateri nosiš, razstavljaš in prodajaš in prav tako bodi snažen tudi prodajalec ali prodajalka sama; pazi na sortno enotnost, ne mešaj raznih sort; lepe, zdrave in nepoškodovane plode loči od slabih, zakaj odbrano blago se vedno mnogo boljše plača; sadje, ki ga hočeš dobro vnovčiti, ne tresi (otresaj raz drevesa), marveč obiraj zaradi večje stanovitnosti, odnosno preprečenja gnitja; pri transportu pazi na primerno pakovanje; ne nastavljal slepo cen svojim pridelkom, pač pa se vedno informiraj o tržnih cenah vsaj v dotičnem okolišju; na ta način se zavaruješ proti izgubi, odnosno razočaranju!

Odprava navedenih, seveda le glavnih nedostatkov je v skupnem interesu vseh prizadetih. Kakor naj bi še naša kmetijska javnost mnogo bolj zanimala za tujski promet vobče — preorati bo treba še mnogo celine —, tako naj bi sadjarji in vinogradniki smatreneje, organizirano zajeli tržišča v tujsko prometnih središčih ter jim dajali le standardno blago. Od tega bodo imeli dvojno korist: hitro in ugodno vnovčenje, na drugi strani pa si bodo delali za svoje pridelke uspešno, a poceni reklamo, na kar se pri nas — tudi glede vina! — le prerado pozablja. V podkrepitev naporov za doseg tega cilja pa bi se morala po mojem mnenju zganiti tudi oblast; vprav tržna nadzorstva in komisije za kontrolo živil v tujsko prometnih krajih naj bi raztegnila ali vsaj pointenzivila svoj delokrog tudi v opisani smeri. Uspehi ne bodo izostali: imeli bomo še zadovoljnejše obiskovalce-tujce, koristil pa si bo v večji meri ko doslej naš kmet-pridelovalec, ki ječi danes pod pezo težkih razmer in za služi, da se mu pomaga, je pa — kot je to že povsodi — v prvi vrsti sam poklican, da seže po samopomoči.

Volitve v Nemčiji

Za politiko vlade je glasovalo 40 milijonov vclilcev, pre² pa 2 milijona

V nedeljo, 12. novembra so bili volilci in volilke v Nemčiji poklicani, da se izjavijo z »da« ali z »ne«, če odobravajo dosedanjo politiko nemške hitlerjevske vlade.

Propaganda za volitve je bila velikanska. Ko je govoril kancler Hitler v neki tovarni delavcem, je morala njegov 1 uro trajajoči govor poslušati cela Nemčija. Delavci so izgubili sicer enourni zaslužek, ampak agitacija je bila le tu...

Tudi predsednik nemške republike, stari maršal Hindenburg, je govoril za sedanjo politiko in oglasil se je tudi najbolj znameniti nemški pesnik sedanje dobe Gerhart Hauptmann.

Tej propagandi primerna je bila tudi udeležba pri nedeljskih volitvah. Listi poročajo, da je glasovalo nad 90 odstotkov z »da«.

Iz vsega pa vidimo, da je celo Nemčijo res prevzel »novi duh«, ki pa v resnici ni nič nov,

ampak je stari, predvojni nemški duh, ki smatra samo Nemce za »prvi narod« na svetu, vsi drugi so pa »manjvredni«...

V kateri smeri se bo nadaljevala nemška vnanja politika, je po izidu volitev oziroma po izidu »plebiscita« precej jasno. Pod krinko »enakopravnosti« se bo Nemčija oboroževala do skrajnosti, da doseže zaželjeno »enakopravnost« magari tudi z — orožjem!

Konec balkanske konference

Četrta balkanska konferenca v Solunu je zaključila svoje zasedanje 10. t. m. Do kakih važnejših sklepov političnega značaja ni prišlo, pač pa so se zastopniki balkanskih držav sporazumeli o potrebi izgraditve važnih prometnih zvez med balkanskimi državami.

Svinjska kuga

Veliko se je že pisalo v »Kmetsem listuc in v drugih časopisih o tej nevarni in zahrbtni bolezni, a vendar radi nepoznanja bolezni same, ali zaradi neprevidnosti živinorejcev, mesarjev, trgovcev, prekupčevalcev s svinjami in tudi javnih nameščencev še vedno povzročata svinjska kuga prav občutno škodo narodnemu gospodarstvu in posameznim živinorejcem. Radi tega in kakor sem obljubil v članku od 25. okt. štev. 43 Kmetškega lista, bom skušal pojasniti izbruh in širjenje te bolezni in kako se je moramo varovati.

Svinjska kuga se je zanesla že l. 1862. iz Amerike in preko Angleške razširila po vseh državah Evrope, kjer je bolj razvita svinjereja.

Povzročitelji te bolezni so bacili, ki se niti mikroskopično ne morejo ugotoviti in tudi se ne morejo vzgojiti umetno kakor bacili drugih bolezni — rdečice, svinjske kužne bolezni, vraničnega prisada itd.

Bolezen se pojavlja v vsaki dobi leta in pri vseh vrstah prašičev — tudi pri divjih prašičih. V letnem času se bolezen hitreje širi, ker so prašiči več na prostem in pridejo več v stik, ter toplota pospešuje množitev in širjenje kali bolezni. Boljše — finejše — pasme so bolj občutljive kot navadne domače in mladi prašiči več kot odrasli. Posebno so sprejemljivi okužbi slabotni, zanemarjeni in v rasti zaostali prašiči.

Kuga se zanese, kakor že omenjeno v zgoraj navedenem članku, s prenosom kali bolezni z okuženega v zdravi dvorec po osebah, ki so imele opravilo z bolnimi prašiči, z okuženim mesom, s slanino, krvjo, s hrano iz hotelov in gostiln, z nakupom okuženih prašičev itd. Tudi psi, mačke in kokoši lahko prenesejo kali bolezni. Večkrat se bolezen razširi tudi s hrano ali vodo, ki je bila okužena po odpadkih ali po mrhovini poginjenih bolnih svinj, ki ni bila pravilno uničena ali zakopana. Rezarji in sosedje, ki pomagajo sosedom pri bolnih prašičih, ne vede lahko razširijo kugo.

Sele 7—10 dni po okuženju, večkrat tudi 3—4 dni in v nekaterih slučajih celo po 20 dnevu se pojavijo znamenja bolezni: Prašiči ne žro kot navadno, začnejo polegavati ali se zarijejo v steljo, pri hoji se zapletajo z zadnjim delom telesa, telesna toplota se poviša od 38 na 40 do 41,5° C, kožna toplota je ali nenavadno visoka, ali pa prav nizka; očesne spojnice se vnamejo, so krvave in iz oči se izceja katar, ki se potem posuši in oči postanejo krmežljave.

V nadaljnjem poteku bolezni se včasih pojavijo kožni izpuščaji na ušesih in tudi po drugih delih telesa in če v večji množini, postane koža prav rdeča, kasneje modrotierna. — Razločiti je treba, da pri rdečici koža samo pordeči in potem postane temnomodro-vijolčasta, a ni opaziti izpuščajev in pri koprivčasti obliki rdečice nastanejo okrogle ali štiriovalne pege v veličini najmanj enega dinarja, ki potem tudi potemniijo.

Potek bolezni pri rdečici traja 3—4 dni in se konča z ozdravljenjem ali poginom, pri kugi pa traja več časa in samo v (akutnih) hudih primerih nastopi smrt v kratkem času.

Kasneje se bolezen razvije v smeri vnetja pljuč, ali pa vnetje sluznih kožic v gobcu-rilecu, požiralniku, želodcu in črevesih.

V prvem primeru se pojavi suhi kašelj ter katar iz nosnice in težko dihanje, v drugem pa trdovratno zaprtje. Blato je trdo, suho in prevlečeno z žlemlom, oziroma nastane driska ter je blato mehko, jako smrdljivo, rumeno ali temnozeleno ter pomešano s krvjo in žlemlom.

Večina napadenih prašičev pogine v nekaj dneh, nekateri tudi prebolijo in popolnoma ozdravijo, a večkrat na videz zdravi so nosilci kali bolezni in če pridejo v stik z drugimi prašiči, iste okužijo, oziroma se pri njih vsled prehlajenja ali kot posledica kakšne druge bolezni zopet pojavi svinjska kuga. Pri nekaterih pra-

šičih pa se iz krvnih izpuščajev na ušesih in po telesu napravijo kraste in večina teh hira več časa in potem pogine, le izjemoma kateri ozdravi.

Na poginjenih ali zaklanih prašičih v početku bolezni ni opaziti veliko sprememb, ampak samo krvavitve po koži, na pljučih, na ledvicah in v črevesju, večkrat samo na koži in pljučih.

Pri prašičih, ki so poginili ali bili zaklani po več dni trajajoči bolezni, se opazi gnojno vnetje sluznih kožic v rilecu, okoli grkljana, v pljučih ter sluznih kožic prebavnih organov. — Posebno pa so vidni znaki kuge mali, okrogli izrastki v obliki gumbov v debelem in slepem črevesu. Ta gnojna vnetja se pojavijo, kadar se pridružijo kugi še klice drugih bolezni.

Kako se obranimo te bolezni, je že za vsakega razvidno, ako pomisli, kako ista nastane. Nadalje so glavne naloge čistoča v hlevih in posebno, da so korita vedno čista, razkuženje hlevov in korit vsaj enkrat na mesec, pri nakupu novih prašičev oddeljenje istih vsaj 14—20 dni od prejšnjih že domačih. Tudi gnoj in odpadki naj se vsak mesec odpeljejo in zakopajo, ali vsaj odstranijo, da so prašiči vedno v čistih hlevih in vrtačah.

Najnujnejše pa je, da se vsak sumljivi slučaj oboletosti pri prašičih takoj prijavi oblastem ali pa pokliče živinozdravnika, da ukrene vse potrebno, da se kuga ne razširi in da ima posestnik čim manj škode. Sedaj je na razpolago cepivo tudi proti svinjski kugi, katero pravočasno uporabljeno učinkuje zdravilno, a prepreči izbruh in širjenje bolezni, če se cepi še zdrave prašiče.

Ljubljana-Vič, 2. novembra 1933.

Pr. Rebek.

Kolinska

Naš pravi domači izdelek!

Gospodarska konferenca Male antante

15. novembra se seslane gospodarski svet držav Male antante v Pragi.

Na tej konferenci so na dnevnem redu razprave o važnih gospodarskih vprašanjih, ki se tičejo vseh treh v Mali antanti združenih držav. Težave bodo sicer velike, kajti koristi ene in druge države niso vedno enake, toda če se bo pokazala resna volja za Josego uspehov, uspeh tudi ne bo izostal. V nasprotnem slučaju pa bi utegnil trpeti ne samo gospodarski uspeh, ampak tudi politični ugled Male antante.

Napetost v Avstriji

Obsedno stanje — preki sod — smrtna kazen

Avstrijska vlada je sklenila na svoji seji pretekli petek važne ukrepe: sklenila je proglašiti nad celo državo obsedno stanje, uvedla je naglo sodbo in zopet vzpostavila smrtno kazen, ki je bila takoj po polomu stare Avstrije v avstrijski republiki odpravljena.

Ti sklepi so očitno obrambnega značaja za sedanji krščansko-socialni režim, oziroma za vlado kanclerja Dollfussa.

Krščanski socialisti na Dunaju so namreč najhujši nasprotniki narodnih socialistov ali hitlerjevcev. Kljub vsem ukrepom avstrijske vlade, da bi hitlerjevski pokret v Avstriji zadušila ali ga vsaj omejila, se je vendar hitlerjevstvo v Avstriji silno razširilo. Pomagala niso niti koncentracijska taborišča, niti omejitve tiskovne svobode in tudi ne razpust in prepoved stranke. Hitlerjevci prirejajo kljub vsem tem odredbam vlade neprestano poulične demonstracije, mečejo bombe, sklicujejo tajne sestanke svojih pristašev in rujejo proti vladji tudi v uradih samih in v armadi, kjer imajo več pristašev kakor bi si kdo mislil.

Druga skupina, s katero ima opraviti avstrijska vlada, so socialni demokrati, ki niso zadovoljni z utesnjenjem politične svobode, ker se utesnitev obrača tudi proti njim.

Tretji — in mogoče najnevarnejši — nasprotnik avstrijske vlade pa so krščanski socialisti sami, zlasti pa njihovo delavsko in kmetjsko krilo. To krilo še vedno prisega na načela demokracije in to krilo se nikakor ne more sprijazniti z diktaturo, ki jo zahtevajo najnovejši zvezniki avstrijske vlade, t. j. takozvani »domobranci« ali »Heimwehrovci«, ki jih vodi knez Starhemberg.

Dejstvo, da mora avstrijska vlada posegati

v svoji obrambi po vedno skrajnejših sredstvih, dokazuje, da zmaga tudi v Avstriji ne avstrijski patriotizem, ampak hitlerjevski nemški duh, ki čimdalje bolj zajema vse nemštvo v Evropi in ne samo Nemcev v Nemčiji.

Kralj Afganistana umorjen

Pretekli teden so umorili kralja Afganistana, Nadir-Kana. Umorili so ga baje njegovi lastni služabniki.

(Kraljevina Afganistan leži v Aziji in sicer na meji med Indijo in Rusijo. Zaradi obrambe Indije pred morebitnim napadom Rusije so Angleži vedno pazili na to, da je vladar te dežele Angliji naklonjen. Tudi umorjeni Nadir-Kan je bil velik prijatelj Anglije.)

Engelbert Gangl 60 letnik

Te dni je obhajal 60. letnico svojega življenja eden naših najbolj delavnih javnih delavcev in prvoboriteljev za pravico in poštenost g. Engelbert Gangl, prvi podstarosta Sokola kraljevine Jugoslavije, pesnik in pisatelj. Malo je mož med učiteljskim stanom, ki bi se bili povzpeli tako visoko kakor jubilar. Kot rojen Metličan, sin naše lepe sanjave belokranjske deželice se je posvetil učiteljskemu poklicu in služboval je najprej na Vipavskem, nato ga najdemo v Idriji in slednjič v Ljubljani. Ko se je začelo najhujše nasilje od bivših klerikalnih mogotcev v letih od 1910. do vojne, je stal vedno v prvih vrstah med borci proti krivicam in s spretno in ostro besedo bičal storjene krivice. Med svojimi tovariši je vžival kot velik idealist in neustrašen borec največje spoštovanje.

Za našega kmetskega človeka je imel vedno lepo besedo in najlepše njegove povesti so vzete iz kmetskega življenja — posebno iz revne Bele Krajine. Te lepe povesti so ganile marsikoga do solz. Mladini je napisal nebroj pesmi in povesti in izdajal pred vojno in še po vojni najboljše šolske čitanke in berila.

Posebno delaven je bil pri Sokolstvu in je širil idejo bratstva, enakosti in svobode kjerkoli se mu je le nudila prilika. Bogat po najplemenitejših duševnih vrtilah je skušal bratski obogatiti in plemeniti tudi vsakogar, ki mu je prišel nasproti. Kadar je zagovarjal in branil napadeno čast in pravice, je bil odločen in neizprosni, dokler ni zmagal.

S ponosom lahko gleda še ves čil in bogat najplemenitejših čuvstev v svoji pošteni duši na svoje plodonosno delo dolga leta nazaj, ker mu njegova vest ne more očitati drugega, kakor da je branil pravico in se boril za resnico idej, ki so zmagale in zmagujejo še naprej.

Preteklo soboto so mu priredili Sokoli v Ljubljani časten večer, ki se ga je udeležilo več tisoč njegovih prijateljev. Prispeli so tudi zastopniki SKJ, predstavniki češkega in ruskega

sokolstva in češki konzul je odlikoval jubilara z redom češkega leva, ki ga je poslal prezident ČSR Masaryk njemu in pa načelnici Skalarjevi. Pozdravili so ga tudi zastopnik narodne skupščine, vlade, ljubljanskega mesta, katerega častni občan je poslal. Bil je res lep časten večer, kakršnega Ljubljana še ni videla.

Naslednji dan se mu je poklonilo njegovo ljubko rojstno mesto Metlika in mu poklonilo v spomin z belokranjsko vezenino okrašen album metliških slik.

Zelimo, da bi nam jubilar ostal še mnogo let zdrav in čvrst in se še nadalje udeleževal s tolikšno požrtvovalnostjo v javnosti kakor do sedaj. Pridružujemo se Metličanom, ki so trčili z jubilarom na Martinovo nedeljo rekoč: »Kol' kor kaplic, tolko let, Bog Ti daj na svet' živet!«

Od umora do umora...

Zopet zverinski umor na Dolenjskem

Poboji, ropi, vlomi in umori so v naši lepi deželi že kar na dnevncem redu. Ljudem danes ni nič več svetega, ne imetje, še manj pa življenje. Podivjanost se širi po deželi, da je groza.

Razburjenje vsled zločinov Andreja in Antona Malija se še ni bilo prav poleglo, ko se je po deželi raznesla vest o strašnem umoru mlinarja Trdina na Trojanah, ki so ga ubili lastni sorodniki. In še predno je vzelo sodišče še to zadevo v roke, poročajo že iz Novega mesta o novem umoru.

V noči od 8. na 9. novembra je namreč na

Slapniku, 1 uro od Novega mesta, neznan lopov ubil s sekuro 64letno Ano Goršetovo. Ženo so ubili v hiši posestnika Rohrmana, ki je star že okoli 80 let. Z ženo posestnika, s 50-letno Uršulo, je ubita Ana Gorše zvečer še ličkala koruzo; ko pa je posestnikova žena odšla okoli 11. ure spat, je začela Ana Gorše zunaj v lopi nekak ropot. Šla je gledat, kaj je, in takrat se je moral zgoditi zločin.

Ko so domači na krik Goršetove prihiteli pogledat, kaj je, je bilo že prepozno: Ano Goršetovo so našli vso razmesarjeno na tleh...

Za zločinci še ni zaenkrat nobenega sledu.

izdelavo vojnega materijala. Nemška armada šteje »uradno« sicer le 92.000 mož, toda v petih dneh postavi Nemčija lahko na noge 45 divizij z izpopolnitvijo državne brambe, 20 divizij pa postavijo lahko na noge narodno-socialistične bojne organizacije. Nemške tovarne izdelajo lahko 2500 letal mesečno. Nemčija je torej tako oborožena, da začne takoj lahko novo vojno.

Proti temu nastopanju Nemčije, ki se nikakor več ne ozira na določbe mirovnih pogodb, je potreben odločen in energičen nastop Francije.

Amerika priznava Rusijo

Vprašanje pravnega priznanja Rusije od strani Zedinjenih držav je po mnenju merodajnih ameriških krogov gotova stvar. Zedinjene države pa ne bodo Rusije samo pravno priznale, ampak bodo sklenile z Rusijo tudi važne finančne in gospodarske pogodbe.

Poziv agrarnim interesentom!

Vsled sklepa načelstva »Zveze slovenskih agrarnih interesentov« v Ljubljani je te dni izšla knjiga »Naš veliki socialni problem: Agrarna reforma«, ki jo je sestavil naš podpredsednik Albin Prepeluh. V tej knjigi je predvsem popisano vse dosedanje delo »Zveze« od njene ustanovitve dalje, njeni napor, kako naj bi se agrarna reforma izvedla in kako se ni, zlasti glede gozdov. Knjiga popisuje pomen agrarne reforme nekdanj in po vojni v Jugoslaviji. Popisano je, kako je po dolgi dobi vsled truda »Zveze« končno vendarle prišlo do končnega zakona, orisana so načela in poglobitve določbe tega zakona in novela, ki je bila sprejeta letos. V knjigi so opisani tudi vsi dosednji občni zbori »Zveze« in ponatisnjene vse resolucije. Zlasti je jasno očitran program »Zveze« glede gozdov in osvetljen prepir glede njh. V knjigi je tudi veliko statistike, tiče se agrarne reforme v Jugoslaviji, zlasti pa je zanimiva celotna statistika naših domačih veleposestev. V knjigi so ponatisnjene tudi vse od »Zveze« organizirane pašniške in gozdne zadruge, katerim naj bi po programu »Zveze« pripadli agrarni gozdovi. Ob sklepu knjige so ponatisnjeni tudi nekateri zelo važni dokumenti »Zveze«, razni pravilniki in okrožnice ter nekaj časopisne polemike.

Knjiga je važen dokument »Zveze« v njeni borbi za pravilno izvedbo agrarne reforme pri nas. V nji je »Zveza« podala obračun o svojem delu, ki je bilo nesebično in v korist vsega ljudstva. Vsak agrarni interesent, vsak, ki se zanima za naša socialna in gospodarska vprašanja, mora to knjigo brati. Knjiga velja 25 Din v knjigotržnicah, agrarni interesenti, ki so člani »Zveze«, pa jo dobé za lastno ceno, to je za 15 Din in poština. Prosimo zaupnike, da knjigo naroče pri »Zvezi slov. agrarnih interesentov« v Ljubljani, Kolodvorska ulica št. 7 in sicer takoj. Knjiga je lepo opremljena in ima tudi dve sliki.

»Zveza slov. agrarnih interesentov« v Ljubljani.

★

Volitev v Pokojninski zavod ne bo!

Vsled sporazuma med delodajalci in delojemalci za enotno kandidatno listo odpadejo volitve. Upravo zavoda bodo volili tedaj kompromisni delegati. S tem korakom je prihranil zavod nad 200.000 Din, kolikor bi bile veljale volitve.

★

Strahovlada nad kitajskimi kmeti

Kitajski kmet je še danes pravi suženj, brez politične svobode in pravic. Večne vojne ga uničujejo gospodarsko, sramotno ga izžemajo različni kitajski aristokrati, številne manjše tolpe pa uprizarjajo nad njim grozen teror. Iz severozapadne Kine poročajo, da ondi divja prava strahovlada nad ubogim kmetskim ljudstvom. Po vaseh hodijo razne oborožene tolpe, ki vsakega kmeta, ki ima več nego 300 kg riža in več nego 400 srebrnih dolarjev, enostavno ubijejo, češ, da je buržuj. Sestavljajo razne odbore, ki imajo nalogo, da razdelijo vaščanom zemljo tako, da je bo imel vsak enako, vsakogar pa, ki se temu odloku upre, spravijo s sveta.

★

Borba se je pričela

Časopisni poročajo, da se je na daljnem vzhodu začela bojna akcija. Rusi so sestrelili 6 japonskih aeroplanov, ki so pluli nad im ozemljem. Potopili so tudi dve japonski pomožni ladji, ki so zašle v ruske vode. Te vesti še niso potrjene, vendar kažejo, kako nevaren položaj je na daljnem vzhodu.

Sladkim besedam ni verjeti; z njimi se hočejo ljudje spraviti v zmoto. Odkrit in pošten značaj ne potrebuje in ne rabi takih sredstev.

Kriza v Rumuniji

V Rumuniji je odstopila dosedanja vlada narodno-kmetske stranke. Predsednik vlade Vajda-Vojevod je predlagal kralju Karolu za svojega naslednika dosedanjega ministra za vnane zadeve Titulesca, ta pa mandata ni sprejel. Zato prevladuje mnenje, da bo sestavil novo vlado pristaš stare liberalne stranke Duca.

★

Odločen nastop Francije proti oboroževanju Nemčije

V francoskem parlamentu so te dni razpravljali o pomenu nemškega oboroževanja in o ukrepih, ki so potrebni za njegovo omejitve.

Večina govornikov je naglašala, da se je pričela Nemčija znova oboroževati. To svojo trditev so tudi dokazovali s številkami, ki kažejo, kako je nemška industrija vsa preustrojena za

Mogoče ste tudi Vi med tistimi,

ki smo Vam zaupali ter Vam pošiljali Kmetški list brez presledka skozi celo leto 1932 v trdni veri in prepričanju, da se boste sami zavedli svoje dolžnosti in pravočasno poravnali naročnino, pa tega iz bogve kakega razloga niste storili. Uprava upošteva, da Vam dela naročnina, kljub temu, da je nizka, resnične težave; vendar najviljudneje prosi, da Vas ne bo treba radi 30 Din še po enkrat opominjati, da poravnate zaostanek, ki ga dolgujete na naročnini, še tekom tega meseca.

SARGOV

KALODONT

Mladina

V upoštevanje!

Poleg drugih pripomočkov za pospeševanje izobrazbe, se poslužujemo v precejšnji meri predavanj. Seveda, v kolikor je podana možnost, da imamo na razpolago predavatelje. Mnogokrat imamo takšne ljudi v bližini, še večkrat jih je pa treba dobiti iz oddaljenejšega kraja.

Pravimo, in vedno se naglašava, da je živa beseda največ vredna, ker si predavateljeva izvajanja mnogo bolj zapomnimo in nam tudi bolj pridejo do živega, kot pa tiskana beseda, ki je, seveda, mrtva, dočim predavatelj še osebno in z gestami močno vpliva na poslušalce.

Predavanja prirejajo predvsem prosvetna društva in druge organizacije, ki hočejo nuditi s tem svojemu članstvu pouk in razvedrilo ali pa vse ob enem.

Velike važnosti za pravilno delovanje društev so predavanja, s katerimi navajamo članstvo v to ali ono smer zanimanja in udejstvovanja ter jih poučujemo tako, kakor je za njih najbolj koristno in primerno. Dobro namreč vemo, da nekatere stvari zanimajo vsakega človeka in vsakemu pridejo prav. Druge zopet interesirajo le nekatere, ostalim pa ne koristijo ničesar. Imamo pa lahko predavanja, ki so za gotove ljudi ali sloje prav primerna, drugim pa lahko več škodujejo, kot koristijo. Vse to nam daje misliti, da je prav potrebno izbirati snov predavanja in tudi osebo. Slednja mora vsekakor ugajati, po svojem nastopu ali kakoržekoli, poslušalcem, ker drugače ne doseže predavanja svojega namena.

Kadar se bomo odločevali za to ali ono predavanje, imejmo pred očmi, kakšne stvari bi tamkajšnje ljudi zanimale in še bolj, kaj jim je najbolj potrebno.

Predvsem nam je potrebno poznavanje svoje ožje in širše domovine ali v prvi vrsti Slovenije, v drugi naše države, Jugoslavije. Vedeti bi morali zemljepisne podatke, položaj splošnega gospodarstva, kmetijstva in zadružništva. Pravtako moramo vedeti, kako se giblje v naši državi trgovina, industrija in sploh kapitalistični svet, ker smo v tesnih odnosih, ali, vse to ima močan vpliv na našo eksistenco (obstane).

Nič manj ni za nas važna politika, čeprav se jo povsod proklinja. Z njo se ureja celotno javno življenje pokrajin in cele države. Čeprav se Društva kmetških fantov in deklet politično ne udeležujejo kot taka, vendar moramo nuditi svojim članom tovrstno izobrazbo, ker hočemo vzgojiti potilčno zrelega človeka, ki bo znal misliti in odločati popolnoma samostojno.

Propagirati je treba in dvigati kmetško mladino k moralnemu življenju, dasi je na splošno še takšna, kakršna mora tudi ostati. Tudi to hočemo! Dvigati srčno izobrazbo, zatirati surovost in poboje, ki dajejo našemu kmetškemu narodu najgrši pečat.

Nikdar pa ne smemo pozabiti na našo kmet-

sko misel! Širimo našo idejo, probujajmo mladino k kmetški samozavesti, bičajmo hlapčevstvo in duševno suženjstvo! Kadar dosežemo to, je naša zmaga popolna!

Nekatera društva imajo veselje do predavanja o Afriki, Aziji, o Indijancih, zamorcih, ljudožrcih in ne vem kaj še vse. Nič ne rečemo, da ni dobro vedeti, kako plešejo Indijanci in kako se ženiijo zamorci, še več je pa vredno in mnogo bolj

važno, kako je pri nas in kako delamo mi! Najprej spoznavajmo sebe, za grajati imamo več kot dovolj! Kadar bomo pa doma vse uredili in očistili, se bomo spravili še nad zamorce v Afriki, če bodo željni naših nasvetov in pomoči!

Te migljaje naj upoštevajo naša Društva kmetških fantov in deklet in posamezni tovariši in tovarišice pri svojem prosvetnem delu v zimskih dneh!

K-k.

Društvo kmetških fantov in deklet »Planinka« v Konjicah s svojim okoliškim županom tovarišem Koncem in sreskim kmet, referentom tovarišem Nemcem.

SOCIJALNO GOSPODARSKI TEČAJ

Kmetško prosvetno društvo »Brazda«, Akademski agrarni klub »Njiva« in Dijaška sekcija Zveze kmetških fantov in deklet, vsi v Ljubljani, priredijo v letošnji zimski sezoni trimesečni socialno-gospodarski tečaj. Tečaj se bode vršil enkrat na teden. Predavali bodo naši priznani strokovnjaki in javni delavci.

Otvoritev bo v četrtek 16. novembra t. l. ob pol 7. uri zvečer v prostorih Zveze kmetških fantov in deklet v Ljubljani, Tavčarjeva ulica 1. Vabljeni so vsi člani omenjenih društev.

Prireditveni odbor.

Beričevo. Tukajšnje društvo kmetških fantov in deklet priredi v nedeljo 19. novembra t. l. v svojem novem Kmetškem domu v Beričevem prvo igro »Razbojnik Guzaj«, narodna igra s petjem v petih dejanjih (v 7 slikah). Pričetek točno ob pol 4. uri popoldne. Vse prijatelje kmetško-mladinskega pokreta vljudno vabimo!

Ponikva ob juž. žel. V nedeljo 5. novembra se je vršil pri nas ustanovni občni zbor »Društva kmetških fantov in deklet.« Prostrana šolska soba je bila polna samih zavednih kmetških fantov in deklet. Obiskali so nas tudi tovariši iz Dramelj in Št. Jurja.

Občnega zbora se je udeležil tudi predsednik »Zveze« tov. Ivan Kronovšek, ki nam je v svojem globoko zasnovanem govoru obrazložil velik pomen kmetško-mladinskih organizacij, ter nam v jasni luči orisal pot, po kateri mora hoditi naša kmetška mladina, ako si hoče priboriti boljšo bodočnost.

Z zanimanjem smo sledili njegovim stvarnim izvajanjem, ter sklenili delati vsi za zmago naše kmetške misli.

V odbor so bili izvoljeni naslednji tovariši in tovarišice: Milko Podgoršek, predsednik; Trezika Vrečko, podpredsednica; Franjo Šarlah, taj-

nik; Franjo Stanič, blagajnik in prosvetar. V odbor pa: Franjo Masten, Julka Arzenšek, Ivan Sitar, Anton Zdolšek, Joško Smodej, Fanika Vrečko, Janez Ferlež, Ivan Pevec, Alojz Lah, Anica Korže, Viktor Branisel in Jakob Slamšek. V nadzorstvo: Ivan Zdolšek ml. in Franjo Bolé. Delegata za »Zvezo«: Milko Podgoršek in Anton Zdolšek. Pred in po občnem zboru so nam naši vrli tamburaši pod vodstvom tov. Jožeta Kincla zaigrali par lepih komadov.

Iz nedeljske udeležbe je bilo razvidno, da bo naše ponkovsko »Društvo kmetških fantov in deklet« postalo močna edinica kmetško mladinskega pokreta.

Vsak človek ima svoje posebnosti, ki se pa pri različnih ljudeh presojujejo zelo različno: enako svojstvo se pri enem komaj opazi, pri drugem silno pretirava.

Dopisi

Novo mesto. Naše gasilno društvo je imelo v nedeljo 12. t. m. v mestni posvetovalnici svoj izredni občni zbor po novem zakonu o gasilstvu. Od 63 izvršujočih, tedaj rednih članov, je bilo navzočih 47. Po poročilu predsednika, tajnika in blagajnika, je bila volitev po novem zakonu. Za predsednika je bil izvoljen dosedanji predsednik Ferd. Mikolič, za tajnika Fr. Hočevar, blagajnik je isto dosedanji Fr. Bernard, načelnik — sedaj poveljnik pa je dosedanji tehnični vodja gasilcev Fran Rajc, njegov namestnik je Ivan Ferlič. V odboru so nadalje 3 četniki in posebej nadzorni odbor iz K. Javščka, Fr. Pelka, Fr. Fašknerja, O. Bernarda ter V. Košaka. Ves odbor je bil izvoljen z vzklikom. Občnemu zboru je prisostvoval tudi podpredsednik župe Novo mesto g. Windischer. Za delegata čete pri župi sta izvoljena poveljnik Rajc in četnik Jerizio. Zanimivo je, da ima naše gasilsko društvo 63 rednih ali izvršujočih ter 133 podpornih članov. Društvo je za Din 5882— pasivno, to v glavnem radi nabave novega gasilnega orodja.

Dvorska vas pri Velikih Laščah. V »Kmet-skem listu« ni bilo že dolgo časa nikakega glasu iz naše lepe vasice. Mislili ste gotovo, da smo zaspali, pa temu ni tako, ker delamo in se borimo na vseh koncih in krajih za napredek soseske. Ob volitvah so bili naši prijatelji zelo aktivni, svesti si seveda gotovo zmage. Aktivnost je vzdrževal, se razume, punktaški biro iz Velikih Lašč. No, pa ni nič pomagalo, pogoreli so! — Pretečeno nedeljo smo imeli tudi izredni občni zbor gasilske čete, pri kateri so že dolgo časa razna nepotrebna nesporazumljenja. Sušljalo se je že dolgo, da namerava odstopiti 16 članov, kar se je tudi na občnem zboru res zgodilo. Odstopilo pa jih ni 16, temveč samo 15. Po zatrdjanju dobro informiranih članov, so odstopili največ zaradi tega, da jim ni bilo treba položiti zaprisege Kralju in domovini. Četa je imela doslej 40 članov, katere pa je opozicija s svojim razdiralnim delom vedno motila, zato jim samo čestitamo, da so odstopili. Danes šteje gasilska četa 25 članov, kateri so porok, da bo vršila svoje humarno delo v ponos in dobro vse sosesčine. — Sedaj, ko se približava zima, ker bo časa dovolj, smo si dali nalogo, da bomo delovali tudi malo več kakor doslej za naš kmet-ski pokret. Ustanoviti nameravamo najprej Društvo kmet-skih fantov in deklet, katero naj bo nudilo naši razkopani mladini zatočišče za razvoj v gospodarskem, prosvetnem in kulturnem pravcu za bodoče naloge v kmet-skem življenju.

Čatež ob Savi. Na dopis iz Vel. Malence v »Kmet-skem listu« z dne 25. oktobra 1933. št. 43 se resnici na ljubo pojasnjuje, da je bil nosilec liste, katero dopisnik krivično naziva kot punktaško, g. Martin Radaž, tedanji župan in tačasni predsednik krajevene organizacije JNS v Čatežu ob Savi, katera organizacija ima 226 članov. — Na tej listi so se združili možje, ki so bili odločeni delovati za dobrobit občine Čatež in to na temelju jugoslovenske nacionalne ideje, predvsem v smislu državnega edinstva. — Že osebnost g. Radaža sama, ki ga poznamo kot moža pozitivnega dela in napredne misli, ter prvobornitelja za državno edinstvo, je zadostno jamstvo, da lista, katere nosilec je bil on, ni bila punktaška, marveč je bila ta lista JNS in kot taka tudi uradno proglašena.

Nov grob. V Škofji Loki je umrl pretečeni teden nadvse spoštovan in ljubljani družinski oče gospos Franc Koman, posestnik in član ravnateljstva Mestne hranilnice v Škofji Loki. Pokojnik je bil brat pisateljice Mance in narodnega poslanca tov. Albina Komana. Blag mu spomin! Prizadeti družini naše iskreno sožalje.

Denar naložite najboljše in najvarnejše pri domačem zavodu

Kmet-ski hranilni in posojilni dom

REGISTROVANA ZADRUGA Z NEOMEJENO ZAVEZO

v Ljubljani

Tavčarjeva (Sodna) ulica 1

Račun poštne hranilnice št. 14.257

Telefon št. 28-47

Brzovjavni naslov: »Kmet-ski dom«

VLOGE na knjižice in tekoči račun se obrestujejo po 5%, pri tromesečni odpovedi po 6%, večje stalne vloge po dogovoru.

Stanje vlog nad Din 35.000.000—

Rezerve Din 1.100.000—

Jamstvo za vloge presega večkratno vrednost vlog. Strankam nudi brezplačno pošt. položnice za nalaganje denarja.

VLOŽNE KNJIZICE drugih zavodov sprejema brez prekinjenja obrestovanja.

POSOJILA daje proti poroštvu, na vknjižbo in proti zastavi premičnin in vrednostnih papirjev ter dovoljuje kredite v tekočem računu pod najugodnejšimi pogoji.

BLAGAJNIŠKE URE:

Ob delavnikih od 8—12½ in od 3—4½, le ob sobotah in dnevih pred prazniki od 8—12½.

Podružnici v Kamniku, Glavni trg v Mariboru, Slomškov trg 3

Novice

Narodni poslanec tov. Anton Kline častni občan občine Brusnice. Občinski odbor občine Brusnice je soglasno izvolil za svojega častnega občana za tukajšnje kmet-sko prebivalstvo zaslužnega narodnega poslanca za novomeški okraj, tov. Antona Klinea. Čestitamo!

Pri reševanju svojih otrok je zgorel v vasi Lipovača pri Bihaču (Bosna) kmet Mile Lalič. Gospodar je bil na polju, doma pa so ostali 3 sinčki. Hiša pa je začela nenadoma goreti in ko je oče prišel domov, je le s težavo še rešil vse 3 otroke, sam pa je vsled hudih opeklin umrl.

Napaden krošnjar. Neznani napadalci so napadli preteklo nedeljo zvečer 30letnega krošnjarja Pavla Živkoviča blizu Novega mesta. Pobrali so mu 1700 dinarjev in ga pretepli tako, da je moral v bolnišnico.

Kovači so kovali denar. V Banjaluki je policija izsledila pravcato »kovačnico« denarja: prišla je namreč 4 poklicne kovače, ki so ponarejali in spravljali v promet 20- in 50-dinarske novce.

Tudi Beograd je začel čutiti krizo. Pri nas je bilo doslej zelo razširjeno mnenje, da v Beogradu ne poznajo gospodarske krize. Ta trditev pa ne drži, kar se vidi zlasti iz dejstva, da so začeli tudi v Beogradu kar na debelo zapirati gostilne. Denarja za zabave itd. je pričelo primanjkovati torej tudi v Beogradu.

Popust za prevoz bučnega olja. Z odlokom prometnega ministra se dovoli nov popust za prevoz bučnega olja in bučnega semena s postaj Bohinjske Bistrice, Kranja, Medvod, Pragerskega, Rač-Frama, Slovenske Bistrice in Slovenske Bistrice mesta do vseh mejnih prehodov.

19.000 bolnikov je bilo sprejetih v ljubljansko bolnico od novega leta pa do konca preteklega tedna.

Naši deci se ne bi smelo dajati druge pi-jake, kakor Kathreiner Kneippovo sladno kavo s Praviim »Francovim« dodatkom v mleku!

17. dražba kožuhovine v Ljubljani bo dne 22. januarja 1934. v prostorih Ljubljanskega velesejma. Lovci, pridno pripravljajte blago in se za vnovčenje svojega pridelka poslužite edinole svoje prodajne organizacije, kar je »Divja kožac v Ljubljani — velesejem. Komur poslovni red »Divje kože« ni znan, naj ga takoj zahteva.

Zastopniki slovenskih denarnih zavodov v Beogradu. Zastopniki največjih slovenskih denarnih zavodov so prišli 9. t. m. v Beograd, da pospeše delo na sanaciji denarnih zavodov v Sloveniji.

Nesreča. Na posestnika Josipa Znidaršiča iz Loža pri Logatcu se je 7. novembra t. l. prevrnil voz desk. Moža so prepeljali v bolnico.

Kako se kmetom dobro godi. V mestih slišimo dostikrat govorico, da se kmetom dobro godi. Kako dobro pa se godi kmetom, vidimo iz sledečega poročila »Slov. Naroda« od 9. nov. t. l.: Zeljnate glave so ponujali včeraj ves dan po mestu nekateri kmetje, ker jih niso mogli prodati na Sv. Petra nasipu. Oni, ki so imeli lepše blago, so ga spravili v denar, drugi so pa iskali kupce po mestu. Tako ponujajo kmetje tudi drugo blago po mestu, največkrat drva. Čeprav so cene pridelkov tako nizke, morajo kmetje skoraj klečeplaziti pred ljudmi, če hočejo kaj prodati, a češče je vse zaman in kmet pelje obupan blago domov, ali ga pa proda še izpod že itak nizke cene.

960 davkoplačevalcev v Trebnjem bo plačalo za zadnje četrtletje nad 630.000 dinarjev davka. Če ne bodo plačali, jim preti rubežen.

Neznanega utopljenca je potegnil iz Ljubljanske preteklo sredo zjutraj neki čevljar, ki je lovil ribe. Utopljenec je star okoli 50 let. Gre baje za nekega upokojenega, a nekoliko slaboumnega sodnika.

Zaradi težke bolezni, ki si jo je bil nakopal pri vojaki, si je končal življenje ključavničar Viljem Bibić v Mariboru. Zapustil je ženo in 9-mesečnega sinčka.

Izsleden vlomilec. Pred nekaj tedni smo poročali o velikem vlovu v zlatarno g. Petelna v Mariboru. Za tatom ni bilo nobenega sledu. Nedavno pa so avstrijski orožniki prijeli nekega Osojnika, pri katerem so našli mnogo zlatnine in srebrnine. Domnevajo, da je Osojnik vlomil tudi v zlatarno g. Petelna.

Volkovi v Bosni. V okolici Livna v Bosni se redno leto za letom pojavljajo volkovi v tropah, ki delajo kmetom veliko škodo. Kmetje napravljajo večkrat pogone nanje; pri neki taki priliki pa je nekemu kmetu razneslo puško, da je revež obležal na mestu mrtev.

Novo gasilsko društvo so ustanovili v Ločici pri Vranskem.

Roparski napad pri Črnomlju. Pretekli terek so napadli neznani ponočnjaki uradnika Stanka Polevčiča, ki se je vračal domov z nekega obiska, ter so ga z nekim topim orožjem težko ranili na glavi.

Drzni vlomi v Ljubljani. Kadar pritisne zima, začno pritiskati v mesta tudi razni nevarni tipi, ki radi žive od premoženja drugih. Zato ni čudno, če se z začetkom zime v mestih vlomi silno množe, zlasti v Ljubljani. Manjših vlovov je vsak dan nekaj; večji vlom pa se je posrečil neznanim vlomilcem 9. t. m., ki so iz stanovanja neke uradniške vdove odnesli skoro za 16.000 dinarjev vrednosti.

Nesreča. Župana g. Lešnika iz St. Janža na Dravskem polju je te dni, ko se je peljal s kolesom v Maribor, zadel neki avtomobil pri prehitovanju tako nesrečno, da so ga morali prepeljati v bolnišnico v Mariboru.

Roko si je odsekala v duševni zmedenosti 19 letna Jožefa Kapusova iz Domžal. Odsekala si je levo roko s sekuro nad zapestjem.

Z očetno kislino se je zastrupil pretekli teden 3letni Vinko Golej iz Zg. Čudinje. V mariborski bolnišnici so mu rešili življenje.

Papeški zastopnik v Beogradu — kardinal. Sredi meseca decembra bo imenoval papež več novih kardinalov. Med njimi bo, kakor zatrjujejo, tudi papeški nuncij v Beogradu Pelegrinetti.

Odlikovanje savinjske podružnice Slov Planiškega društva. Ob 40letnici obstoja podružnice SPD je bila podružnica odlikovana z redom Sv. Save III. stopnje.

Zaplenjene puške. Gruči lovec, ki so lovili na lovišču občine Ptuj, so orožniki zaplenili puške, ker lovci niso imeli potrebnih listin.

Samomori v Novem Sadu. V Novem Sadu si je od preteklega ponedeljka na torek vzelo življenje 5 oseb.

Zaradi izgubljene pravde zblaznel. Kmet Jurij Bernjak iz Podgojca pri Križevcih je zblaznel, ker je izgubil pravdo s svojim sosedom.

Hlapec je ubil gospodarja. Hlapec Stjepan Oswald je ubil svojega gospodarja, ker mu ni izplačal dolžne plače v znesku 1500 Din. Hlapec in gospodar sta doma v vasi Velika Peratovica.

Samomor filmskega igralca na Bledu. Nekdaj precej sloveči filmski igralec Maks Landa, ki je prihajal že dolgo let na Bled na odmor, si je te dni na Bledu sam vzelo življenje. Zapuстил je 21 poslovnih pism.

Nesreča v tovarni na Javorniku. V tovarni na Javorniku pri Jesenicah je konec žarečega železa tako zelo udaril delavca Cirila Dolarja po nogi, da mu je prerezalo vse kite na gležnju desne noge. Delavca so prepeljali v bolnico.

Zasut rudar. V Trbovljah je zasulo rudarja Andreja Miklavčiča. Umrli je v ljubljanski bolnici.

Vlak je povozil na postaji Kisač kmeta Stefana Gekana in dva njegova vnuka. Ponesrečence so odpeljali v bolnišnico v Novi Sad.

Dnevnicke beograških občinskih odbornikov. Po Beogradu je te dni krožil letak, podpisan od dr. Bogiča, kjer navaja, da so mestni očetje v Beogradu od januarja do avgusta letos prejeli na dnevnicah 1.261.650 Din. Samo eden od odbornikov je prejel baje nad 250.000 Din.

Nevarnega sleparja je prijela mariborska policija. Je to neki češki državljani, ki je znal oslepariti prav lepo število domačih tvrdk za precej znatne zneske.

RAZPIS.

Zveza živinorejskih selekcijskih organizacij za sivo-rujavó dolenjsko govedo v Ljubljani razpisuje mesto zvezinega potovalnega nadziralca z začetno mesečno plačo Din 800— in še z drugimi ugodnostimi. Interesenti morajo biti absolutni kmetijske šole, večji lepe pisave in neoporečne preteklosti.

Lastnoročno pisane prošnje je vložiti do konca novembra t. l. na naslov »Zveza živinorejskih selekcijskih organizacij za sivo-rujavó dolenjsko govedo« Ljubljana, Gosposka ulica 15.

Natančnejša navodila dobijo interesenti v tajništvu Zveze, Ljubljana, Gosposka ulica 15.

Vesti iz sveta

Novo tekstilno tvornico nameravajo ustanoviti v Litiji. Ta fabrika bo prevzemala blago od že obstoječe predilnice.

Loterijo so obnovili v Franciji. Po 100 letih so v Franciji zopet dovolili tudi našim starejšim ljudem še dobro znano »loterijo«. Nekí brivec je zadel nad 5 milijonov frankov.

Kinematografe na Dunaju bodo zaprli za nekaj časa zaradi previsokih davkov.

»Kraljica nočnih klubov« je umrla. V ameriškem mestu Vancouveru je umrla neka ženska po imenu Guina, ki so ji rekli zaradi njenega večnega ponočevanja »kraljica nočnih klubov«.

»Klub stareev« so ustanovili v San Franciscu v Zedinjenih državah. Člani kluba morajo biti stari najmanj 60 let.

Sreča angleških ribičev. Iz Londona poročajo, da so pretekli teden nalovili angleški ribiči silne množine slanikov. Samo ena tadja jih je pripeljala v bližnje pristanišče nad 200.000. Samo v enem dnevu so nalovili skupno nad 11 milijonov slanikov.

Filmski igralec v norišnici. Znanega filmskega igralca Pat-a so odvedli v blaznico. »Pat« in »Patachon« sta uživala kot filmska igralca svetoven sloves. Pat je bil prej ljudskošolski učitelj, njegovo pravo ime pa je Sjonström.

Francoski letalci lete v Afriko. Pod vodstvom generala Vuillemira je odletelo 27 francoskih letal na polet preko severne Afrike. Letalci bodo preleteli 27.000 km dolgo pot.

Velik sovražnik sameev je Mussolini. Njegov najnovejši odlok proti samcem je ta, da je ukazal vsem samcem v državni službi, naj se ali poroče ali pa zapuste svoja službena mesta.

Železnica preko Sahare. Francija ima v severni Afriki ogromno kolonijalno posest, ki bi jo rada tesno zvezala s staro domovino. Najboljša zveza doslej je bila zračna zveza. Sedaj pa hočejo zgraditi Francozi železnico preko ogromne puščave Sahare, ki bi odprla Francozom še nove, doslej skoro neznanе dežele. Saharska železnica pa bi zvezala z evropskim železniškim omrežjem s predorom pod morsko ožino Gibraltarjem. Vsa ta velika dela bi veljala pač precej milijard, toda večaki pravijo, da bi se ta dela kmalu izplačala, ker bi Afrika postala potem dežela velike bodočnosti.

Zima v Italiji. V Italiji je nastopila jako zgodaj huda zima vsled ostre burje.

Vatikan ima denar. Vatikanska uprava je dovolila za sanacijo velike plinarne v Turinu 27 milijonov lir posojila. Pravijo, da se bo ta denar sčasoma prav dobro obrestoval.

Gospodarstvo

Les — naše narodno bogastvo!

Kako lepo naslov ta naslov, toda vsak kmet ve, da mu pri prodaji lesa ni niti plačan trud, ki ga ima s sekanjem in dovozom na postajo ali v mesto. Velik del našega narodnega bogastva je brez prometne vrednosti. Prometna vrednost pa se ne ustvarja sama od sebe in s čakanjem na ugodne prilike, saj v tem času stalno propada to premoženje. Čehi skušajo prometno vrednost lesa, posebno bukovega, dvigniti na ta način, da ga spremene v plin in s tem plinom poskušajo poganjati plinske motorje, predvsem za pogon tovornih avtomobilov in traktorjev. Na ta način so preračunali, da bi ogromno denarja ostalo doma, medtem ko gre sedaj v tujino za nakup goriva. V Nemčiji bodo nekatere ceste tlakovali z lesom. Je še mnogo načinov kako uporabljati les v moderni tehniki. Potreba je samo znanstveno delati na tem polju. V naši nas imamo najvišji znanstveni zavod — univerzo, zakaj se ne bi ti zavodi vrgli na raziskavo, kako uporabiti naš domaće pridelke v modernne tehnične svrhe, da pomagajo našemu kmetu iz krize. Noben kmetijski pridelok nima prometne vrednosti — naj se tu univerza oddolži kmetu in s tem tudi našemu narodu, da s svojimi znanstvenimi odkritji na tem polju pripomore kmetški produkciji do stare »dobave in rentabilnosti«.

Za izvoznike živine. Urad za nadzorstvo izvoza živine pri zavodu za pospeševanje zunanje trgovine, poziva izvoznike, zadrage in pridelovalce, ki nameravajo izvažati žive svinje (pitane in mesne), goveda, zaklane svinje in zaklana teleta meseca decembra v Avstrijo, da predložijo prijave najkasneje do 15. t. m. Obenem se pozivajo, da v redu dostavijo prijave za svinje, mast in žito, ki jih nameravajo izvoziti meseca decembra v Češkoslovaško in sicer do istega roka. Tisti izvozniki zadrage in pridelovalci, ki so prosili in bodo v bodoče prosili za dovoljenja izvoza mesnih svinj v Avstrijo, pa jim je strokovni odbor to dovolil, ne smejo v nobenem primeru namestu mesnih izvoziti pitanih svinj, temveč le takšno blago, kakršno je navedeno v izkazilih. Če se ne bi držali predpisov o izvozu mesnih svinj v Avstrijo, se jim bodo vzela dovoljenja za izvoz.

Program Radio Ljubljane za važnejša poročila od 19.—26. novembra 1933

Nedelja, dne 19. novembra: ob 9.00: Versko predavanje (dr. Potočnik). 10.00: Življenska moč naroda (dr. Petrič). 16.00: Iz sadjarstva in vinarstva III (ing. Lukman).

Ponedeljek, dne 20. novembra: 18.00: Gospodinjska zdrava prehrana (ga. Humekova). — 18.30: Znanstveno predavanje (prof. Pengov). — 19.30: Geografski položaj Jugoslavije (dr. Reja).

Torek, dne 21. novembra: 19.30: Pomen dobrotolskega pokreta za postanek Jugoslavije (Turk Ernest). 20.30: Kuplete poje g. Danilo Bučar.

Sreda, dne 22. novembra: 19.00: Trebinje in Črna gora (Aljančič Zdenko).

Četrtek, dne 23. novembra: 18.00: Pridobitnost kmečke gospodinje (ga. Grumova). 18.30: Pogovor s poslušalci (prof. Prezelj).

Petek, dne 24. novembra: 18.30: Ustvarjalec in zajednica (Zadnek Milan).

Sobota, dne 25. novembra: 18.30: Zabavno predavanje (prof. Šest). 19.00: Ljudski nauk o dobrem in zlu (dr. Veber). 21.00: Dvoboj na harmoniki, gg. Magister: Bricelj.

Sejmi

- 19. novembra: Raka, Podsreda, Slov. gradec, Sv. Jurij o. j. ž., Ljubno;
- 20. novembra: Šoštanj;
- 21. novembra: Hotederšica, Podčetrtek, Sv. Barbara v Hal., Sv. Jurij ob Taboru;
- 22. novembra: Jesenice—Dol;
- 23. novembra: Mojstrana, Sv. Lovrenc na Temenici, Slov. Bistrica;
- 24. novembra: Teharje;
- 25. novembra: v Škofji Loki, Domžalah, Stični, Krškem, Gradcu, Kaniži, Ptuju, Dobju, Vildonu, Lembergu, Ločah pri Poljčanah.

Valute

1 ameriški dolar	Din 35:50
1 nemška marka	Din 13:65
1 švicarski frank	Din 11:10
1 angleški funt	Din 182:50
1 francoski frank	Din 2:25
1 češkoslovaška krona	Din 1:70
1 italijanska lira	Din 3:02

Tem kurzom, ki veljajo za čas od 15. maja 1933, se mora do nadaljne odredbe dodati še 28¼% na ime »prima«. To se pravi, ako prodaš 1 ameriški dolar po kurzu Din 48:80 in dobiš še 28¼%, dobiš za dolar Din 62:70. To velja tudi za vse ostale tuje valute.

Avstrijski šiling v privatnem kliringu Din 8:85.

Tržne cene

v Dravski banovini

Voli, žive teže, I. vrste	1 kg Din 4:50 do 5:—
Voli, žive teže, II. vrste	1 kg Din 3:— do 4:—
Voli, žive teže, III. vrste	1 kg Din 2:— do 3:—
Krave, žive teže, I. vrste	1 kg Din 2:— do 3:50
Krave, žive teže, II. vrste	1 kg Din 1:90 do 2:50
Teleta, žive teže	1 kg Din 4:— do 5:50
Prašiči, debeli, živa teža	1 kg Din 8:— do 9:—
Prašiči, debeli, zaklani	1 kg Din 9:— do 11:—
Prašiči, 3—4 mes. stari	1 kom Din 200:— do 350:—
Kokoši	1 kom. Din 18:— do 25:—
Piščanci	1 kom. Din 15:— do 20:—
Pridelki:	
Pšenica domača	100 kg Din 120:— do 125:—
Rž	100 kg Din 100:— do 125:—
Oves	100 kg Din 100:— do 110:—
Koruzna	100 kg Din 110:— do 120:—
Ječmen	100 kg Din 100:— do 110:—
Ajda	100 kg Din 120:— do 130:—
Fižol	100 kg Din 250:— do 290:—
Krompir	100 kg Din 50:— do 70:—
Jabolka	1 kg Din 3:— do 5:—
Hruške	1 kg Din 4:— do 6:—
Slama	100 kg Din 30:— do 35:—
Mleko	1 liter Din 2:— do 2:50
Gobe, suhe	1 kg Din 35:— do 45:—
Seno sladko	100 kg Din 40:— do 50:—
Drva za gorivo, trda, 1 kub. m	Din 80:— do 120:—
Drva za gorivo, mehka, 1 kub. m	Din 60:— do 80:—

Vojaška nastanitev in občine

Narodna skupščina je sprejela pretekli teden zakon o nastanitvi vojaška. Ta zakon je posebno važen za občine in zato priobčujemo iz njega najvažnejša določila:

Za nastanjanje vojske in mornarice v mirnem stanju po zgradbah privatnih ustanov, podjetij in posameznih privatnih oseb, daje država odškodnino v denarju, za nastanjanje po zgradbah državnih in samoupravnih teles pa ne. Za nastanjanje v mobilizacijskem in vojnem stanju se ne daje nikakršna odškodnina nikomur.

Člen 4 določa višino odškodnine za nastanjanje v mirnem stanju.

Da bi bilo nastanjanje vojske in mornarice vedno zagotovljeno ter pravočasno in pravično izvršeno v duhu tega zakona, se morajo voditi statistični podatki o številnem stanju državnih zgradb, kakor tudi zgradb samoupravnih teles, zasebnih ustanov, privatnih oseb in podjetij, kakor tudi o številu ljudstva, živine in materiala ter drugih stvari, ki se imajo na-

mestiti v takih prostorih. Radi tega imajo dolžnost: 1. poveljniki mesta, da vodijo stalen pregled za vse vojaške in državne zgradbe, kakor tudi za one, ki so vzete v najem; 2. občinske oblasti morajo izvršiti popis in voditi razmestitveni pregled za vse zgradbe na področju občine, ki se lahko uporabijo za razmestitev vojske in mornarice in za njihovo uporabo. Vsako tretje leto morajo občinske oblasti izvršiti naknaden popis.

Če občinske oblasti ne izdelajo pravočasno razmestitev in pregled, ali če pri izdelavi teh pregledov pokažejo nemarnost ali vnesejo netočne podatke, se bodo odgovorne osebe kaznovale v mirnem stanju z zaporem od 10—30 dni, ali z odgovarjajočo denarno kaznijo, računajoč za vsak dan zapora po 50 Din.

Občinske oblasti so dolžne, da izvršijo pravilno in pravično nastanjanje. Ne smejo pa se uporabiti oni prostori, ki so neobhodno potrebni gospodarju in njegovi družini za stanovanje.

Poveljniki teh vojnih okoliščin bodo od časa do časa pregledovali razmestitvene preglede občinskih oblasti.

Čl. 29. Kakor posamezni državljani, tako so tudi občinske oblasti dolžne izpolniti zahtevo pooblaščenih oseb za nastanitev vojske in mornarice. Za neizvršitev naredbe se bodo odgovorne osebe kaznovale v mirnem stanju z zaporem od 1—30 dni, oziroma z odgovarjajočo denarno kaznijo, kakor preje omenjeno.

Čete, ki so razmeščene po privatnih stanovanjih, odgovarjajo za poškodbe in škodo, ki jo povzročijo v stanovanjih privatnih oseb in ustanov, ali v zgradbah samoupravnih teles.

Za nastanjanje vojske in mornarice v mobilnem in vojnem stanju na lastnem področju se ne daje nikakršna odškodnina. Za storjeno škodo na zgradbah in po stanovanjih od strani vojske in mornarice se daje povračilo.

Nastanjanje vojske in mornarice v mobilnem in vojnem stanju je obvezno za vse prebivalstvo in nihče se ne more osvoboditi od tega.

Če dobi občinska oblast nalog za nastanitev, je dolžna takoj izvršiti razmestitev čete v zgradbah in prostorih, ki so določeni za nastanitev.

ZOBOTREBCE

vseh vrst kupuje po najvišjih cenah

M. Pakič

LJUBLJANA, Sv. Petra nasip 27
(za vodo)

Izšla je

**BLASNIKOVA
VELIKA PRATIKA**

za navadno leto 1934

ki ima 365 dni,

»VELIKA PRATIKA« je najstarejši slovenski koledar, ki je bil že od naših pradedov najbolj upoštevan in je še danes najbolj obražtan.

V »Veliki Pratici« najdeš vse, kar človek potrebuje vsak dan: Katoliški koledar z nebesnimi, solničnimi, luninimi, vremenskimi in dnevnimi znamenji; — solnčno in lunino mrko; — lunino spremembo; — pošne določbe za Jugoslavijo; — lastvice za kolke, za pobotnico, kupne pogodbe in račune; — konzulate tujih držav v Ljubljani in Zagrebu; — vse sejme na Kranjskem, Koroškem, Štajerskem, Prekmurju, Medžurju in v Julijski Benečiji; — pregled o koncu brežosti živine; — popis vseh važnih domačih in tujih dogodkov v preteklem letu; — tabele za računanje obresti; — življenjepise važnih in odličnih oseb s slikami; — oznanila predmetov, ki jih rabi kmetovalec in žena v hiši. — Cena 5 Din.

»VELIKA PRATIKA« se dobi v vseh večjih trgovinah in se lahko naroči tudi pisмено pri založniku

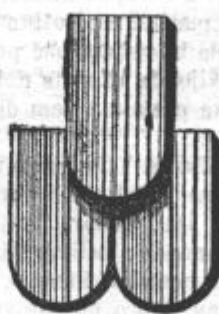
tiskarni J. Blasnika nasl. d. d.
v Ljubljani.

VS AK

zaveden kmet
bi moral
čitati naš
list!

Če kupujete,
nudite, ali
prodajate,
oglasite v

KMETSKI LIST

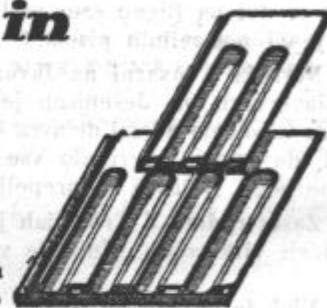

Opeko in strešnike

vseh vrst, za zidavo hiš, iz
znanih karlovskih opekarn

ILOVAC

dobavlja franko vsaka postaja
po konkurenčnih cenah samo

Generalno zastopstvo za Dravsko banovino
„EKONOM“ LJUBLJANA, KOLODVORSKA 7

Ekonom

OSREDNJA GOSPODARSKA ZADRUGA

v Ljubljani

nudi po najnižjih cenah vse vrste deželnih pridelkov, najfinejšo banaško in domačo moko, koruzo, krmila, špecerijsko blago in ostale v to stroko spadajoče predmete

Velika zaloga vseh vrst umetnih gnojil, modre galice ter najboljšega trboveljskega in splitskega portland-cementa

Kolodvorska ulica števil. 7

Tiskovine

vseh vrst:
trgovske, uradne,
reklamne, časopise,
knjige, večbarvni tisk
hitro in poceni!

Tiskarna Merkur

Ljubljana
Gregorčičeva št. 23

Tel. 25-52 • Telegram: Tiskarna Merkur

Kmetska posojilnica ljubljanske okolice

reg. zadruga z neomejeno zavezo

v Ljubljani, Tyrševa (Dunajska) cesta 18 (v lastni palači)

obrestuje vse hranilne vloge po najugodnejši obrestni meri in brez vsakega odbitka
Rentni davek plačuje posojilnica sama

Tekom 51 letnega poslovanja so hranilne vloge narastle na nad Din 230 milijonov
izkazane rezerve znašajo " " 10 "

Poleg lastnega premoženja jamči za varnost vlog nad 6.500 zadrugarjev neomejeno z vsem svojim premoženjem, kar predstavlja milijardno jamstvo in popolno varnost vseh vlog.